

Ilay den Boer scoort opnieuw met een vlammeende steekpass over antisemitisme

Wijbrand Schaap – Cultureel Persbureau.nl

Bennie van Peppel moet de komende tijd misschien even goed om zich heen kijken als hij een donker steegje in loopt. Deze Bennie van Peppel heeft namelijk in zijn jonge jaren als spits van DFC zijn keeper Ilay den Boer het leven nogal zuur gemaakt. En dat alleen omdat Ilay den Boer een jood is. Voetbal leidt in de omgeving van Rotterdam nu eenmaal tot antisemitisme. Of moeten we het zo zwaar niet zien? De voorstelling 'Dit is mijn vader', die Ilay samen met zijn echte vader, Gert den Boer, maakte, zet je op een stevige manier aan het denken over dingen waar we liever niet te veel aan denken. Ilay den Boer is een jonge theatermaker die er nu al voor de derde keer in slaagt om van zijn eigen leven theater te maken. Vorig jaar was ik erbij toen hij met een klein groepje toeschouwers aan tafel ging om zijn Bar Mitzwa te reconstrueren. De uit een joodse moeder en een gereformeerde vader geboren Ilay maakte van die intieme maaltijd uiteindelijk een indringende gebeurtenis die niet meer over zijn kleine leven ging, maar over de gruwelijke verscheurdheid van het conflict in het Midden-Oosten. En nu is een vrolijk stuk autobiografisch theater van een joodse zoon over zijn gereformeerde vader aanleiding voor een stuk dat uiteindelijk over veel meer gaat dan alleen dat generatie- en geloofsconflict.

Net als zijn collega, de stand-up filosoofe Laura van Dolron, begeeft Ilay den Boer zich op gevaarlijk terrein. Want de autobiografie is niet de meest houdbare vertelvorm: hoeveel voorstellingen kun je immers maken over je eigen leven? Net als Van Dolron ontsnapt Den Boer aan de valkuil van de zelfverheerlijking doordat zijn voorstellingen altijd duidelijk ook theater zijn. Niet alles wat hij zegt is waar, niet elk detail uit de geschiedenis ook echt gebeurd. Hier is een schrijver aan het werk die de werkelijkheid naar zijn hand zet en dat is uiteindelijk het enige dat werkelijk spannend is.

Je weet lang niet altijd of je in de maling wordt genomen, en je beseft op tijd dat je bij een theatervoorstelling zit en niet op de koffie bent bij die grappige Den Boertjes. Op dat moment komt de afloop ook harder aan. Er is iets mis in het koninkrijk van Nederland, maar hoe erg dat precies mis is, dat is aan ons, de toeschouwers, om te bepalen.